ДА СЕ ПОМИРИШ СЪС СЪСЕДИТЕ СИ

Огнян Минчев

Македонското министерство на външните работи е уволнило от работа моя студент Александър Панев – по някакви дребни административни причини. Два месеца преди това му отнеха сертификата за ползване на класифицирана информация като дипломат с формулировката, че той е "заплаха за националната сигурност" на Македония. Панев е поредния мой студент от Македония, чиято кариера и професионално развитие е безмилостно пречупена от македонската държава. Имах студент, който защити и докторат по политология. Повече от 10 години никой в РС Македония не му даде и залък хляб, никой не му оказа доверието да работи за коя да е институция – държавна или частна. Клеймото "завършил университет в България" е окончателна присъда за отхвърляне на вече голяма общност от млади и образовани македонци – и от обществото, и от държавата. Да учиш в България означава, че си "бугараш" – лице, което от 80 години насам може само да бъде презирано, разкарвано по полицейските участъци, да бъде уволнявано от всяка работа, да бъде изолирано от всяка публична – обществена проява и заклеймено. Прокажен – това е клеймото върху всеки, за когото има подозрение за каквато и да е връзка с България и българското... Камо ли да си завършил образование в България...

Като наблюдаваме истеричната настоятелност на управляващия режим в Скопие да не допусне включването на българите в конституцията, трябва да си дадем сметка, че за голяма част от политическия елит, службите за сигурност и за интелектуалната класа, обслужваща статуквото, всяко

допускане за връзка между Македония и България е акт на срам, на унижение, на екзистенциална заплаха за тази македонска идентичност, която Белград изгради след 1945 г. изцяло на антибългарска основа. Александър Панев е настоятелен дразнител на тази уязвена, комплексирана, потисната в потребността си непрекъснато да отрича българската си връзка управляваща класа в РС Македония. Александър не твърди, че е българин, че иска като българин да бъде признат от конституцията и закона – както сърбите, албанците турците... Той твърди нещо друго – много по-опасно за режима и за господарите му в Белград. "Гледай Германия и Австрия – ми казва той. Един етнос, една култура, разделени от историята да живеят в две държави и да придобият различна държавна – национална идентичност. Аз съм "австриец" – нямам общо с вашите "германски" работи..."

Да бъдеш македонски патриот, да приемаш и утвърждаваш днешната македонска идентичност и обособеност, но да носиш и съзнанието за наследената от теб българска етническа, културна и историческа идентичност е тази мяра – баланс, която може да утвърди взаимното приемане, утвърждаване и сътрудничество между днешните българска и македонска нации. Това белградският еничарски ресурс в Македония не може да приеме – защото трябва да признае фалшифицирането на идентичността на собствения си народ през последните 100 години. Това не могат да приемат и "тежките националисти" на кремълска разкладка в България, които воюват "за обединение" на България и Македония. Радикалните "националисти" и от двете страни на Деве баир вършат една и съща работа – съхраняват Стената и Студената война между България и Македония, за да не се осъществи естествения баланс на разделение и единство, който по един или друг начин урежда отношенията между гърци и киприоти, румънци и молдовани, германци и австрийци.

В резултат на краткото размразяване на българо-македонските отношения през 2016-2019 г., Александър Панев бе назначен за първи секретар на македонското посолство в София и работи от 2018 до 2021 г. Свърши много работа – с прибирането на македонци от целия свят в Скопие през България по време на Ковид пандемията, създаде широка мрежа от бизнес контакти и проекти, подпомогна развитието на отношенията в Академията, в културата, във възстановяването на естествени човешки, роднински, професионални връзки и общности. Как да му простят това! Той вече 20 години работи като дипломат в МВнР на Македония и няма нито едно повишение от най-ниската служебна дипломатическа степен. Въпреки че качествата му и огромната му енергия явно са допринесли за преодоляване на стената пред университетските възпитаници от Македония в България – да не бъде допуснато те да реализират каквото и да е развитие на македонска земя. Любопитна подробност е, че го преследват и уволняват същите чиновници на ВМРО-Шумадия, които преди години висяха като прани чорапи пред ... една сграда на "Пиротска" в София...

Отнемането на сертификата за класифицирана информация бе ясна и категорична присъда – за Панев място за професионално развитие в дипломацията няма. Тогава той реши да излезе за кратък период в неплатен отпуск и да изчака развитието на съдебните процедури, които заведе срещу това решение. За да оправдае отпуска си – записа магистратура по международни отношения в Софийския университет. Очевидно, това вече преля чашата на режима и Панев бе уволнен за "нарушение на служебната дисциплина".

Този казус – мачкането на един професионален дипломат поради "провиненията", изброени по-горе – е достатъчно основание да бъде направен сертификат за "готовността" на РС Македония да стане член на ЕС. В казуса Александър Панев се оглежда цялата уродлива система на

колониална окупация на македонското общество и държава от страна на официален Белград, за когото омразата и враждата с България е въпрос на чест и идентичност, но също и въпрос на дълбоки комплекси от собствения примитивизъм и варварство. Казусът Панев прави не само възможно, но и необходимо на режима в Скопие да бъдат зададени поредица въпроси.

По силата на какви обстоятелства дипломатът Александър Панев се превръща в "заплаха за националната сигурност" на РС Македония, която е член на НАТО и като такава има обща рамка за сигурност с другите страни членки, включително България? Панев няма – доколкото ми е известно – никакви обвързаности – институционални или други с българската държава, но дори и да става дума само за неговото приятелско отношение към България – с какво то уязвява македонската "национална сигурност"?

Колко македонци завършили български университети могат да бъдат открити като служители и експерти в македонските национални институции? Колко преподаватели във вече многобройните македонски университети са завършили български висши училища? Колко дипломати на Македония са възпитаници на български и колко – на сръбски университети? Колко сърби или представители на други етнически групи – албанци, турци, бошнаци – са преследвани от македонските съдилища за изразяване на собствена идентичност? И колко българи – или "австрийци", хора с македонска идентичност, припознаващи българските си корени?

Нека никой не се сърди на България, че поставя условия за европейското членство на Скопие. В ЕС ние сме партньорски, дружествени държави, които обединяват интересите си и перспективите си за бъдещето. Никой не е длъжен да гласува за една нова страна членка, чиято държавнополитическа идентичност е изградена на изцяло антибългарска основа. ЕС не е пространство за националистически битки и подхвърлени динени кори. Затова преди влизане в ЕС, има едно важно условие – да се

помириш със съседите си. Всички го направихме – по един или друг начин. Румъния, Унгария (преди Орбан), Хърватия, Словения... Когато Скопие и Белград също го направят – да заповядат!